

Представлене в монографії дослідження має практичне значення для прийняття рішень щодо організації регулювання соціокультурних процесів, меморіальних стратегій з точки зору національно-орієнтованого підходу та виходячи з логіки транснаціонального розвитку, не менш суттєве значення для забезпечення національного контролю за діаспоральними політиками та транснаціонального контролю за політикою щодо розвитку прикордонних просторів.

В цілому рецензована монографія Коч С.В. «Транскордоння: простір соціального порядку і політичної дії» значно розширює методологічні підходи щодо аналізу політичних просторів і політичних процесів. Дослідження представляє собою глибокий аналіз соціально-політичних процесів в транскордонних системах з урахуванням ролі і стратегії всіх суб'єктів взаємодії.

*Є. В. Перегуда – доктор політичних наук, професор,
Київський національний університет будівництва і архітектури*

**РЕЦЕНЗІЯ
НА МОНОГРАФІЮ І.В.МАЦИШИНОЇ
«КОНСТРУЮВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ РЕАЛЬНОСТІ УКРАЇНИ»¹**

Сучасний політичний дискурс змінюється, що пов'язано зі змінами економічної, соціальної та політичної реальності. Актуалізація нових символів, як знаково-образних конструктів реальності, оновлюється прийомами, техніками та практиками комунікаційних дій. Українське суспільство сьогодні виявляється невідповідним до політичних дискусій тому, що не до кінця залучене у політичні дискурси і виробляє більше оціночні судження та критичне ставлення до влади, в той час як має бути діалог. Звідси сучасний офіційний політичний дискурс характеризується невідповідністю символів та дій, що більше схоже на імітацію політичних дій, ніж на нормотворчі процеси. Це вказує на те, що політична реальність не тільки розпадається на різноманітні ментальні світи, але вони стають конфліктуючими. Що стає фактом розвитку гібридної демократії, де сила та прихований вплив розчиняються у комунікаційному тренді офіційного політичного дискурсу як модель управління. Пошук дискурсивних стратегій національної ідентифікації у дискурсі влади, кореляція та наповнення їх актуальними наративами відчувається у кожному розділі монографії. Від порівняльного аналізу політичних процесів, як контекстів офіційного дискурсу до вивчення символічних текстів як дискурсивних стратегій.

Авторка наголошує, що політичний режим як результат суспільного договору, є не тільки формою політичної системи, але й продуктом офіційного політичного дискурсу. Політичні процеси, як контексти, разом з символічними текстами, його структурують та наповнюють смислом. Звідси відкритість та закритість політичної системи стає наслідком щільності текстів, а мовні дії, як дискусійні практики, впливають на самоорганізацію самої системи. Такий системний підхід дозволяє розуміти політичний режим як символічний текст, який постійно підлягає переозначенню, що в цілому впливає й на переосмислення політичної реальності. Дослідження політичних процесів, які авторка маркерує як дискурсивні практики, виділяє внутрішні та зовнішні флуктації, які розхитують політичну систему. Некерована символічна інтервенція стає ознакою нездатності політичних інститутів контролювати смисли та призводить до зміни вектору системи. Система не тільки втрачає рівень самопрезентації себе скрізь символічне, але й настає розрив реальності, де деформується політичний дискурс. Така авторська модель відкриває новий напрям у дослідженні політичних процесів як конструювання політичної реальності на рівні синергетики.

На ґрунті політичної семантичної структури у монографії розглянута політична практика як інституційний дискурс та неінституційний дискурс на рівні протестів. Звідси офіційний дискурс та контр-дискурс стають викликами зміни реальності, як наслідок зіткнення смислів. Аналіз політичних текстів крізь призму трансляції ЗМК дозволяє побачити як активні, так і приховані групи, які є суб'єктами репрезентації символічних текстів у публічному просторі. Дискурс-аналіз надає можливість для політичного прогнозування та розробки методів аналізу політичних текстів, що зроблено авторкою.

¹ Мацишина І. В. Конструювання політичної реальності України: монографія. Вінниця, 2019.

Розуміючи політичний дискурс як процес конструювання реальності, у монографії досліджуються і проблеми консолідації суспільства. Авторка наголошує, що суб'єкт офіційного політичного дискурсу – політична еліта, виступає й суб'єктом трансформації суспільства репрезентуючи у політичний простір власні, розірвані символічні структури, які деформують політичну реальність. Відсутність загального національного ціннісного коду впливає на створення різних символічних текстів, що породжує конфліктуючі дискурси. Перевагою монографії є не тільки пошук причин цих конфліктів, але й пропонуються наративні концепції як стратегії розвитку політичної системи заради її стабільності.

Отже, рецензована монографія І.В.Мацшиної «Конструювання політичної реальності України» має безсумнівне наукове та прикладне значення і може бути рекомендована до друку.

*М. О. Лендьел – доктор політичних наук, професор,
Ужгородський національний університет*